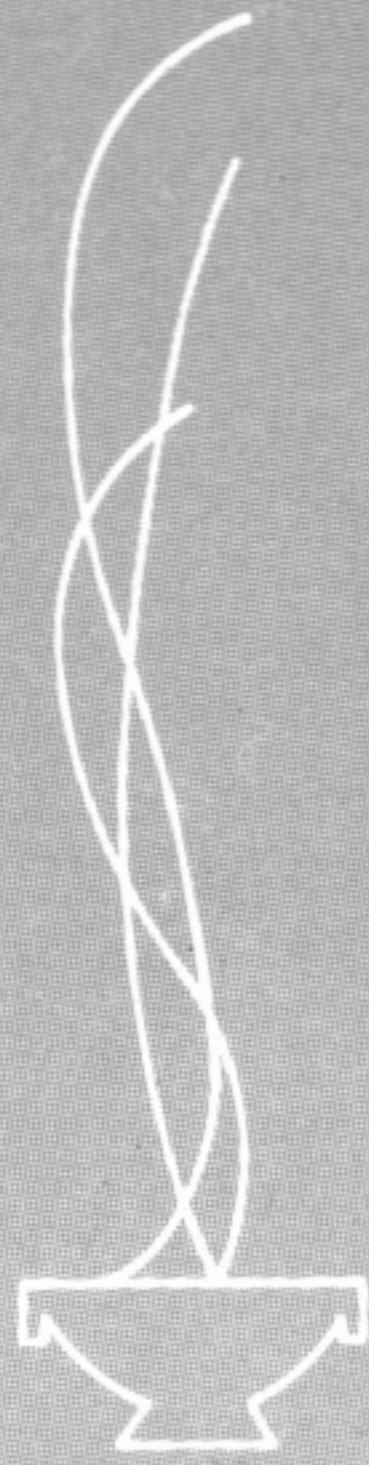

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

τεύχος 30

Ιούλιος — Σεπτέμβριος 1989

Τριμηνιαία έκδοση

του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσηλευτριών-Νοσηλευτών Ελλάδος

«ΥΓΕΙΑΣ ΘΕΡΑΠΙΑ»

ΕΣΔΝΕ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ

Εθνικός Σύνδεσμος
Διπλωματούχων Νοσηλευτριών -
Νοσηλευτών Ελλάδος
Πύργος Αθηνών, Γ κτίριο, 2ος όροφος
Μεσογείων 2 115 27 ΑΘΗΝΑ
Τηλ: 77 02 861

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ε. Δημητρίου
Κ. Καλανταρίδου
Β. Λανάρα
Μ. Μαλγαρινού

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Μαρία Μαλγαρινού
Καθηγήτρια ΤΕΙ Αθηνών
Πύργος Αθηνών - Γ Κτίριο
2ος όροφος - 115 27 ΑΘΗΝΑ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Φωτοστοιχειοθεσία - Σχεδιασμοί
Εξώφυλλο - Εκτύπωση

ΕΒΗΤΑ
medical arts

εταιρεία ιατρικών
γραφικών τεχνών
και δημοσιότητας

ΒΗΤΑ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΠΕ

Κατεχάκη & Αδριανείου 3 - 115 25 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 6714371 - 6714340

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Νοσηλεύτριες/-ές	_____	1500 δρχ.
Σπουδάστριες/-ές	_____	800 δρχ.
Οργανισμοί - Εταιρείες -		
Βιβλιοθήκες	_____	2300 δρχ.
Εξωτερικό	_____	20 \$
Τιμή τεύχους	_____	400 δρχ.
Τιμή τεύχους για σπουδαστές	_____	200 δρχ.

1. Πορίσματα, προβλήματα του κλάδου και προτάσεις 16ου Πανελληνίου Νοσηλευτικού Συνεδρίου. Αθήνα 16-18 Μαΐου 1989	171
2. Οι λοιμώξεις σε ασθενείς με καρκίνο, κριτήριο ποιοτικής φροντίδας Ε. Αποστολοπούλου	176
3. Διαχρονικές εξελίξεις της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας στο διεθνή, τον ευρωπαϊκό και τον ελλαδικό χώρο Χρ. Πλατή	186
4. Οργάνωση εφοδιασμού νοσηλευτικών μονάδων Ε. Παπαδημητρίου	194
5. Νοσηλευτική παρέμβαση στον νεφροπαθή με σακχαρώδη διαβήτη Φ. Βουζαβάλη	204
6. Ενημέρωση Δ. Ταχύρρυθμη εκπαίδευση πρακτικών Νοσοκόμων στα υγειονομικά ιδρύματα	217
Ε. Κατάλογος προτεινομένων βιβλίων για την ταχύρρυθμη εκπαίδευση πρακτικών Νοσοκόμων	223
Π.Ο.Υ. Οι Γυναίκες Καπνίστριες: Σε πρόσθετο κίνδυνο	224
Π.Ο.Υ. Προγραμματισμός οργάνωσης Παγκόσμιας Ημέρας για το AIDS το 1989	224
7. Συνέδρια	225
8. Οδηγίες για τους συγγραφείς	228

CONTENTS

1. Conclusions, problems and Recommendations from the 16th Panellenic Nursing Conference of the Hellenic National Graduate Nurses Association. Athens 16-18 May 1989	171
2. Infections to patients with cancer criterion for the quality of Nursing Care. E. Apostolopoulou	176
3. The development of Primary Health Care in the World, Europe and Greece. Chr. Plati	186
4. Organization of a central supply system for Nursing Units. E. Papadimitriou	194
5. Nursing approach for the care of the dialytic patient with renal failure. F. Vousavali	204
6. Legislation	217
7. Forth coming Conferences	225
8. Instructions to authors	228

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ, ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
16ου ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
ΑΘΗΝΑ 16 – 18 ΜΑΪΟΥ 1989

Το 16ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσηλευτριών/τών Ελλάδος πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, στο Ξενοδοχείο ΧΙΛΤΟΝ, από 16 – 18 Μαΐου 1989.

Θέμα του Συνεδρίου ήταν: Τεχνολογία και Νοσηλευτική.

Το Συνέδριο παρακολούθησαν 1.165 Νοσηλεύτριες/τές από όλη την Ελλάδα και την Κύπρο. Αξιοσημείωτη ήταν η προσέλευση σπουδαστών της Νοσηλευτικής.

Η κήρυξη του Συνεδρίου έγινε από τον Υπουργό Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Απόστολο Κακλαμάνη.

Τους Συνέδρους προσφώνησε η Πρόεδρος του ΕΣΔΝΕ κ. Σταυρούλα Παπαμικρούλη.

Χαιρετισμό απύδυναν:

- Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Πολιτισμού, κ. Α. Βασιλόπουλος
- Ο Πρόεδρος του Τμήματος Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Καθηγητής κ. Λ. Σπάρος
- Ο Πρόεδρος των ΤΕΙ Αθηνών, Καθηγητής κ. Π. Ντόβας
- Ο Διευθυντής των ΤΕΙ Αθηνών, κ. Χ. Τσιλτικλής
- Ο Γενικός Γραμματέας του ΕΕΣ, κ. Ε. Μπάστας
- Η Αντιπρόεδρος της Οργάνωσης Κυπρίων Νοσοκόμων, κ. Α. Ταπακούδη
- Η εκπρόσωπος των Αξιωματικών Νοσηλευτριών, κ. Γ. Μαντά-Παυλάκη
- Η εκπρόσωπος του Συλλόγου Νοσηλευτικού Προσωπικού Κρατικών Νοσοκομείων Αθηνών – Πειραιώς, κ. Κασού.

Η Εναρκτήρια Ομιλία του Συνεδρίου έγινε από την Καθηγήτρια του Τμήματος Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Αθηνών και Αντιπρόεδρο του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσηλευτριών/τών Ελλάδος Δρ. Βασιλική Λανάρα, με θέμα: Οι Νοσηλευτές στον 21ο αιώνα – Τεχνολογία και Νοσηλευτική.

Οι εισηγήσεις που παρουσιάστηκαν από Νοσηλεύτριες – Νοσηλευτές και δύο ειδικούς επιστήμονες ήταν εμπειριστατωμένες και τεκμηριωμένες επιστημονικά και κάλυπταν ένα ευρύ φάσμα της επιστήμης μας.

Τα θέματα που παρουσιάστηκαν ήταν:

1. Εφαρμογές της πληροφορικής στη Νοσηλευτική.
2. Η συμβολή της τεχνολογίας στο παρελθόν, παρόν και μέλλον της Νοσηλευτικής.
3. Οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές και νοσηλευτική εμπειρία από τη λειτουργία Η/Υ στο Δερματολογικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης.
4. Τεχνολογία και Υγεία.
5. Η τεχνολογία στην Ψυχιατρική Νοσηλευτική.

6. Ψυχολογικά και τεχνικά προβλήματα κατά τη χρήση της τεχνολογίας (stress, λάθη, ατυχήματα, εξαρτήσεις, αυτοματισμός, αποπροσωποποίηση).
7. Ψυχολογικά προβλήματα κατά τη χρήση της τεχνολογίας.
8. Η τεχνολογία στην εντατική νοσηλευτική φροντίδα – Πρόοδοι – Κίνδυνοι.
9. Οι μηχανικοί αναπνευστήρες και η συμβολή τους στην αναβάθμιση της παρεχομένης νοσηλευτικής φροντίδας.
10. Τεχνικές οξυγονοθεραπείας.
11. Μονάδα Εντατικής Θεραπείας και τεχνολογία σ' αυτή.
12. Στάση του νοσηλευτικού προσωπικού νοσοκομείου της Αθήνας για τη χρήση Η/Υ στο Νοσηλευτικό Τμήμα.
13. Εμπειρία από την εφαρμογή της συνεχούς αρτηριοφλεβικής αιμοδιήθησης.
14. Ηλεκτρική ασφάλεια στο νοσοκομειακό περιβάλλον.
15. Σχέση Νοσηλευτικής και τεχνολογίας στην Εφαρμοσμένη Νοσηλευτική.
16. Καταδυτική Νοσηλευτική. Ο δάλαμος αποπίεσης σαν θεραπευτικό μέσο. Ο ρόλος της Νοσηλεύτριας και προοπτικές εξέλιξης.
17. Η χρήση της αντλίας με ενδοαορτικό δάλαμο στη θεραπεία του καρδιογενούς shock.
18. Κοινωνικές επιπτώσεις και συσχετίσεις των εφαρμογών της τεχνολογίας στην ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών νοσηλείας.
19. Λειτουργία του Κέντρου Τεκμηρίωσης (Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών).
20. Λειτουργία του Κέντρου MAC (Medical Advice Center – Κέντρο Ιατρικής Πληροφόρησης ΕΕΣ).
21. Ηθικοί και νοσηλευτικοί προβληματισμοί κατά τη χρήση της τεχνολογίας.

ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

1. Το νοσηλευτικό προσωπικό, ίσως πρώτο από όλα τα επαγγέλματα Υγείας, συνειδητοποίησε τη σημασία της Τεχνολογίας και τις θετικές ή αρνητικές επιπτώσεις της στη νοσηλευτική φροντίδα, γεγονός που αποδεικνύεται από το θέμα του 16ου Πανελληνίου Νοσηλευτικού Συνεδρίου. Σε όλες τις συζητήσεις τονίστηκε ότι η Νοσηλεύτρια είναι αναντικατάστατη και ποτέ καμιά μηχανή, όσο τέλεια και αν γίνει, δεν μπορεί να προσφέρει αυτό που μόνο εκείνη ξέρει. Αυτό που μόνο εκείνη μπορεί να δώσει. Η τεχνολογία δεν πρέπει να υποκαταστήσει την παρουσία της Νοσηλεύτριας/τή στο πλευρό του αρρώστου.
2. Η διδασκαλία της πληροφορικής θα πρέπει να ξεκινά από την Τριτοβάθμια Νοσηλευτική Εκπαίδευση, ώστε η Νοσηλεύτρια να έχει τη στοιχειώδη υποδομή, την οποία θα μπορεί να βελτιώσει στα νοσηλευτικά ιδρύματα. Είναι επιβεβλημένο η Νοσηλεύτρια/τής να συμμετέχει στο σχεδιασμό των προγραμμάτων.
3. Κρίνεται αναγκαία η οργάνωση ειδικών σεμιναρίων επιμόρφωσης για θέματα πληροφορικής για Νοσηλεύτριες/τές. Επίσης και η συμμετοχή Νοσηλευτριών/τών στα προγράμματα επιμόρφωσης του ΕΛΚΕΠΑ.
4. Η ενημέρωση – επιμόρφωση του νοσηλευτικού προσωπικού θα πρέπει να είναι συνεχής και να γίνεται μέσω των προγραμμάτων συνεχιζόμενης εκπαίδευσης. Το νοσηλευτικό προσωπικό θα πρέπει να εκπαιδεύεται στο χειρισμό του εκάστοτε νέου τεχνολογικού εξοπλισμού που καλείται να χρησιμοποιεί.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Επισημάνθηκε ακόμη μια φορά η μεγάλη έλλειψη Διπλωματούχων Νοσηλευτών στα Υγειονομικά Ιδρύματα, λόγω του μικρού αριθμού αποφοίτων των Τμημάτων Νοσηλευτικής των ΤΕΙ που παίρνουν άδεια ασκήσεως επαγγέλματος Νοσηλευτού για να εργαστούν στις Υγειονομικές Υπηρεσίες και της αδρόας αποχωρήσεως όσων υπηρετούν, λόγω δυσμενών συνθηκών και φόρτου εργασίας.

Επί του θέματος αυτού διατυπώθηκαν οι εξής προτάσεις:

- α. Να μελετηθεί επείγοντως το θέμα της Νοσηλευτικής Εκπαίδευσης και να ληφθούν σοβαρά μέτρα ώστε να καλυφθούν τα κενά το συντομότερο δυνατόν. Η ίδρυση νέων Μέσων Σχολών δεν είναι λύση· μάλλον περιπλέκει το πρόβλημα. Άμεση αντιμετώπιση του προβλήματος αποτελεί η συμπληρωματική σε τριτοβάθμιο επίπεδο εκπαίδευση, των Βοηθών Νοσοκόμων που διαθέτουν τα προσόντα – με χορήγηση εκπαιδευτικής άδειας – ώστε να λάβουν πτυχίο Νοσηλευτού.
 - β. Να δεσπιστούν επείγοντως ισχυρά κίνητρα προσελεύσεως και παραμονής στο επάγγελμα νέων Νοσηλευτών, όπως είναι η ουσιαστική αύξηση του μισθού, η σύντμηση του χρόνου συνταξιοδότησης των Νοσηλευτών κατά 10 χρόνια, η αύξηση των ημερών ετήσιας άδειας με την πάροδο των ετών μέχρι διπλασιασμού, η ελάττωση των ωρών εργασίας στους εργαζόμενους σε ειδικές Μονάδες Εντατικής Θεραπείας, φορολογικές απαλλαγές για όλους τους Νοσηλευτές και άλλες κοινωνικές παροχές, παράλληλα με την ευρεία διαφώτιση του κοινού για το Νοσηλευτικό έργο και την προσφορά του στο κοινωνικό σύνολο.
2. Η εφαρμογή του Π.Δ. 87/86 άνοιξε νέους ορίζοντες, αλλά δημιούργησε και πολλά προβλήματα στο Νοσηλευτικό Κλάδο, όπως είναι η μεταφορά οργανικών θέσεων ΠΕ στην ΤΕ κατηγορία και ΤΕ στη ΔΕ, η κατάληψη θέσεων Τομεαρχών και Προϊσταμένων από Βοηθούς Νοσοκόμους και πρακτικές αδελφές, η έλλειψη υπευθύνων οργανικών θέσεων για Αναπληρωτή Διευθυντή Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, Τομεαρχών απογευματινού και νυκτερινού ωραρίου, Τομεάρχη εκπαίδευσης και υπευθύνων Ειδικών Μονάδων Θεραπείας.

Προτείνεται να τροποποιηθεί και να συμπληρωθεί το Π.Δ. 87/86 σε ό,τι αφορά τη Νοσηλευτική Υπηρεσία.

3. Αναγνώριση ισοτιμίας των διπλωμάτων και πτυχίων αποφοίτων τ έως Ανωτέρων Σχολών Υπουργείου Υγείας και ΚΑΤΕΕ με τα πτυχία των αποφοίτων ΤΕΙ, χωρίς ιδιαίτερες διαδικασίες.
4. Το θέμα του διορισμού Μαιών σε θέσεις Νοσηλευτών εξακολουθεί να απασχολεί τον Κλάδο και να δημιουργεί προβλήματα και ανταγωνισμούς.

Προτείνεται, οι Μαιές που επιθυμούν να εργαστούν σαν Νοσηλεύτριες, να εγγραφούν στο 4ο εξάμηνο των Τμημάτων Νοσηλευτικής των ΤΕΙ, όπως προβλέπει ο Ν. 1404/1983. Αυτό πρέπει να ισχύσει και για τους Επισκέπτες και άλλους επαγγελματίες Υγείας που επιθυμούν να εργαστούν σαν Νοσηλευτές.

5. Ο Κλάδος ανησυχεί σοβαρώς για την εξάλειψη της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας από τις υπουργικές αποφάσεις με τις οποίες λειτουργούν προσωρινά τα Κέντρα Υγείας. Επειδή Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας χωρίς Νοσηλευτές δεν γίνεται, προτείνεται να οργανωθεί η Νοσηλευτική Υπηρεσία των Κέντρων Υγείας, παράλληλα με την Ιατρική και Διοικητική. Της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας να προΐσταται Διπλωματούχος Νοσηλευτής.
6. Τονίστηκαν επίσης τα προβλήματα που προκύπτουν από την έλλειψη κατοχύρωσης των νοσηλευτικών πράξεων και την περιγραφή των καθηκόντων του νοσηλευτικού προσωπικού όλων των βαθμίδων και προτείνεται να επισπευθούν οι διαδικασίες για τη δημοσίευση του Κανονισμού λειτουργίας της Νοσηλευτικής Υπηρεσίας.
7. Να δημιουργηθεί Διεύθυνση ή Υπηρεσία Νοσηλευτικής στο Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
8. Αναγνώριση ως συντάξιμου του χρόνου σπουδών και από τους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς, ΙΚΑ κ.λπ.

Το Νοσηλευτικό πρόβλημα της χώρας συνεχώς επιδεινώνεται και δεν είναι δυνατόν να λυθεί με ημίμετρα. Απαιτούνται ριζικές διαρθρωτικές αλλαγές στη νοσηλευτική εκπαίδευση και την άσκηση του επαγγέλματος.

Οι δέσεις του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσηλευτριών – Νοσηλευτών Ελλάδος και των υπερδισχιλίων μελών του είναι οι ακόλουθες:

Για τη νοσηλευτική εκπαίδευση προτείνεται η βαθμιαία κατάργηση των πολλών επιπέδων εκπαίδευσης με σταδιακή μεταφορά όλης της νοσηλευτικής εκπαίδευσης στην πανεπιστημιακή βαθμίδα. Η εξέλιξη αυτή παρατηρείται σε πολλές αναπτυγμένες χώρες, όπου η Νοσηλευτική διαμορφώθηκε σε μια ανεξάρτητη επιστήμη, με δικό της γνωστικό αντικείμενο και ερευνητικό πεδίο.

Τα πτυχία των παλαιών αποφοίτων Ανωτέρων Σχολών Νοσοκόμων, Νοσοκόμων και Επισκεπτριών, Τμημάτων Νοσηλευτικής ΚΑΤΕΕ και ΤΕΙ, στην περίπτωση αυτή θα ισοτιμηθούν με κάποια διαδικασία με τα νέα πτυχία των αποφοίτων πανεπιστημιακής βαθμίδας, όπως έγινε με τους Διδασκάλους, Γυμναστές κ.λπ.

Κατ' εξαίρεση, θα παραμείνει μόνο η κατηγορία των Βοηθών Υγειονομικών Υπηρεσιών, οι οποίοι βοηθούν όλους τους Υγειονομικούς Επιστήμονες, διεκπεραιώνοντας τις καθαρά βοηθητικές εργασίες.

Οι Νοσηλευτές δεν θα απομακρυνθούν από τον άρρωστο. Θα γίνει αναδιοργάνωση του συστήματος νοσηλευτικής φροντίδας από κατακερματισμένη σε εξατομικευμένη και ολοκληρωμένη. Στις χώρες που υπάρχει μόνο το επίπεδο πανεπιστημιακής νοσηλευτικής εκπαίδευσης, κάθε επιστήμονας Νοσηλευτής αναλαμβάνει ορισμένο αριθμό ασθενών, στους οποίους παρέχει υπεύθυνα κάθε είδους νοσηλευτική φροντίδα.

Για τη νοσηλευτική άσκηση, προτείνεται να αποδεσμευθούν οι Νοσηλευτές από το ενιαίο μισθολόγιο, να δημιουργηθεί Κλάδος Νοσηλευτών ΕΣΥ παράλληλος με τον Κλάδο Ιατρών ΕΣΥ.

Θέματα οργάνωσης του Νοσηλευτικού Κλάδου, μισθοδοσίας, βαθμολογικής εξέλιξης, εκπροσώπησης του Κλάδου σε Κεντρικά και Περιφερειακά όργανα και στα Διοικητικά Συμβούλια των Ιδρυμάτων, συμμετοχής στο σχεδιασμό της υγειονομικής πολιτικής της χώρας, άσκησης πειθαρχικού ελέγχου στο νοσηλευτικό έργο, συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, εκλογής στελεχών (Διευθυντών, Τομεαρχών, Τμηματάρχων) και άλλες λειτουργικές λεπτομέρειες του Κλάδου θα ρυθμιστούν κατά τρόπο ανάλογο προς εκείνο του Ιατρικού κλάδου.

Με τον τρόπο αυτό πιστεύουμε ότι θα λυθεί το χρόνιο νοσηλευτικό πρόβλημα της χώρας μας. Θα πυκνώσουν οι τάξεις των Νοσηλευτών, εφόσον θα υπάρξουν σοβαρά κίνητρα και θα βελτιωθεί η ποιότητα της παρεχομένης νοσηλευτικής φροντίδας στα Υγειονομικά Ιδρύματα και τις υπηρεσίες.

Η επιστημονική προσέγγιση του νοσηλευτικού έργου, ο καθορισμός κριτηρίων για την αξιολόγηση της φροντίδας (standards) και ο εσωτερικός νοσηλευτικός έλεγχος (nursing audit), με τη χρησιμοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας και την κινητοποίηση της πλούσιας πνευματικής κληρονομιάς της αθάνατης Ελληνικής γυχής, θα αλλάξουν την όψη των Νοσοκομείων μας και θα εξυψώσουν την Ελληνική Νοσηλευτική, ευχή και επιθυμία όλων των Συνέδρων.
